

Věc C-323/21

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

25. května 2021

Předkládající soud:

Raad van State (Nizozemsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

19. května 2021

Navrhovatel v řízení o kasačním opravném prostředku:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Odpůrce v řízení o kasačním opravném prostředku:B.**Předmět původního řízení**

Kasační opravný prostředek podaný v původním řízení směřuje proti rozhodnutí Rechtbank Den Haag (soud prvního stupně v Haagu, Nizozemsko) ze dne 12. června 2019, kterým tento soud prohlásil za opodstatněnou žalobu, kterou B. podal proti rozhodnutí Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (státní tajemník pro spravedlnost a bezpečnost, Nizozemsko, dále jen „státní tajemník“) ze dne 8. března 2018, že žádost B. o udělení povolení k pobytu z důvodu azylu na dobu určitou nebude posouzena, jelikož k posouzení této žádosti je i nadále příslušná Itálie, a zrušil výše uvedené rozhodnutí, protože příslušnost k posouzení dané žádosti o mezinárodní ochranu podle čl. 29 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „dublinké nařízení“), dne 4. dubna 2019 přešla na Německo a příslušnost Itálie k tomuto datu zanikla, přičemž není rozhodné, že dne 1. dubna 2018 byla mezi Nizozemskem a Itálií uzavřena dohoda o uznání příslušnosti a B. byl dne 29. dubna 2019 přemístěn do Itálie.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Žádost podle článku 267 SFEU týkající se výkladu čl. 27 odst. 1 a čl. 29 odst. 2 dublinského nařízení.

Předkládající soud žádá Soudní dvůr o upřesnění týkající se uplatňování tohoto nařízení v případě, že mezi dvěma členskými státy již existuje dohoda o uznání příslušnosti a daný cizinec před provedením přemístění mezi těmito dvěma členskými státy uprchne a následně opět podá žádost o mezinárodní ochranu ve třetím členském státě. Předkládající soud se především táže zaprvé, jak je třeba vykládat pojem „dožadující členský stát“ ve smyslu čl. 29 odst. 2 dublinského nařízení, a zadruhé, zda se cizinec na základě čl. 27 odst. 1 tohoto nařízení může ve třetím členském státě dovolávat uplynutí lhůty pro přemístění platící ve vztahu mezi dvěma jinými členskými státy.

Předběžné otázky

1. a) Musí být pojem „dožadující členský stát“ ve smyslu čl. 29 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. 2013, L 180) vykládán v tom smyslu, že se jím rozumí členský stát (v tomto případě třetí členský stát, tj. Nizozemsko), který jako poslední jinému členskému státu předložil žádost o přijetí zpět nebo převzetí?

b) V případě záporné odpovědi: Má okolnost, že předtím byla mezi dvěma členskými státy (v tomto případě Německem a Itálií) uzavřena dohoda o uznání příslušnosti, i v takovémto případě následky dotýkající se právních povinností třetího členského státu (v tomto případě Nizozemska), které mu vůči danému cizinci nebo členským státům účastnícím se této dřívější dohody vyplývají z dublinského nařízení, a pokud ano, jaké?

2. V případě kladné odpovědi na první otázku: Musí být čl. 27 odst. 1 nařízení (EU) č. 604/2013 vzhledem k bodu 19 odůvodnění tohoto nařízení vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby osoba, která žádá o mezinárodní ochranu, v rámci opravného prostředku podaného proti rozhodnutí o přemístění účinně namítala, že přemístění nelze provést, jelikož uplynula lhůta pro přemístění, které předtím bylo dohodnuto mezi dvěma členskými státy (v tomto případě Německem a Itálií)?

Uváděná ustanovení unijního práva

Dublinské nařízení, zejména body 4, 5, 9, 19 a 28 odůvodnění a články 2, 3, 18, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 27 a 29

Nařízení Komise (ES) č. 1560/2003 ze dne 2. září 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států, ve znění prováděcího nařízení Komise (EU) č. 118/2014 ze dne 30. ledna 2014, zejména článek 9

Uváděná ustanovení vnitrostátního práva

Vreemdelingenwet 2000 (cizinecký zákon z roku 2000), zejména články 8, 28 a 30

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Dne 3. července 2017 B., který pochází z Gambie (dále jen „B.“), požádal o mezinárodní ochranu v Německu. Vzhledem k tomu, že předtím o mezinárodní ochranu požádal v Itálii, požádalo Německo Itálii o jeho přijetí zpět; tato žádost byla přijata. Šestiměsíční lhůta pro přemístění proto začala běžet dne 4. října 2017, byla ale prodloužena až do 4. dubna 2019, jelikož vyšlo najevo, že B. opustil Německo a odcestoval neznámo kam.
- 2 Následně B. dne 17. února 2018 požádal o mezinárodní ochranu v Nizozemsku. Dne 17. března 2018 státní tajemník Itálii předal žádost o přijetí zpět, která byla přijata dne 1. dubna 2018. Dopisem ze dne 29. června 2018 nizozemské orgány Itálii sdělily, že B. je na útěku, a proto nemůže být přemístěn ve lhůtě činící šest měsíců.
- 3 Dne 9. července 2018 B. sice opětovně požádal o mezinárodní ochranu v Německu, dne 21. prosince 2018 ale německé orgány zjistily, že vycestoval neznámo kam. Následně se B. vrátil do Nizozemska, kde dne 27. prosince 2018 podal žádost o mezinárodní ochranu, o kterou se jedná v projednávané věci.
- 4 Rozhodnutím ze dne 8. března 2019 státní tajemník zamítl posouzení této žádosti s odůvodněním, že je k němu i nadále příslušná Itálie. Dne 29. dubna 2019 státní tajemník provedl přemístění B. do Itálie.
- 5 B. proti tomuto rozhodnutí o přemístění podal žalobu k Rechtbank Den Haag (soud prvního stupně v Haagu), který dne 12. června 2019 vydal napadené rozhodnutí.

Hlavní argumenty účastníků v původního řízení

- 6 Pan B. měl v řízení před soudem prvního stupně za to, že příslušnost k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu přešla na Německo, protože uplynula lhůta pro přemístění stanovená v dohodě o uznání příslušnosti uzavřené mezi touto zemí a Itálií dne 4. října 2017.

- 7 Státní tajemník proti tomu namítal, že z hlediska toho, který členský stát je příslušný, je rozhodující situace v den, kdy cizinec podá žádost o mezinárodní ochranu. Vzhledem k tomu, že lhůta pro přemístění platící ve vztahu mezi Itálií a Německem v době, kdy B. v Nizozemsku poprvé požádal o mezinárodní ochranu, ještě neuplynula, je příslušná Itálie. Mimoto byla lhůta pro přemístění platící ve vztahu mezi Itálií a Německem v důsledku takzvaného „*chain rule*“ přerušena na základě žádosti podané v Nizozemsku a začala běžet nová osmnáctiměsíční lhůta pro přemístění, během které lze B. přemístit do Itálie.
- 8 Na podporu svého kasačního opravného prostředku státní tajemník trval na svém stanovisku, že příslušná je Itálie. V této souvislosti uvádí, že soud prvního stupně při posuzování dohody o uznání příslušnosti uzavřené mezi Nizozemskem a Itálií nesprávně zohlednil změnu ve vztahu mezi Německem a Itálií, která nastala dne 4. dubna 2019. Posouzení otázky, zda příslušnost podle čl. 29 odst. 2 dublinského nařízení v důsledku plynutí času přešla na jiný členský stát, se může týkat pouze vztahu mezi Nizozemskem a Itálií. Mimoto je k přemístění v první řadě příslušný členský stát, ve kterém se cizinec nachází a kde probíhá jeho řízení. Proto musí být od přijetí žádosti Nizozemska o přijetí zpět, k němuž došlo dne 1. dubna 2018, přednostně provedeno přemístění z Nizozemska do Itálie a uplynutí lhůty pro přemístění platící ve vztahu mezi Německem a Itálií (již) není pro Nizozemsko relevantní. Německo konečně nemůže být příslušné ani s ohledem na „*chain rule*“, jelikož Německu znovu začala běžet osmnáctiměsíční lhůta pro přemístění, když B. dne 17. února 2018 v Nizozemsku opětovně podal žádost o mezinárodní ochranu.

Stručné shrnutí odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 9 Podle předkládajícího soudu je nesporné, že Nizozemsko již v souvislosti s žádostí o mezinárodní ochranu podanou dne 17. února 2018 s Itálií uzavřelo dohodu o uznání příslušnosti a že lhůta pro přemístění stanovená touto dohodou ještě běžela, když B. dne 27. prosince 2018 v Nizozemsku podal projednávanou žádost o mezinárodní ochranu. Uvedené platí i pro lhůtu pro přemístění podle dohody o uznání příslušnosti uzavřené dne 4. října 2017 mezi Německem a Itálií. Předkládající soud z toho vyvozuje, že v době podání projednávané žádosti ještě byla příslušným členským státem Itálie.
- 10 Spor mezi účastníky řízení se však omezuje na otázku, zda tato příslušnost předtím, než státní tajemník dne 29. dubna 2019 provedl přemístění B. do Itálie, na základě čl. 29 odst. 2 dublinského nařízení dodatečně přešla na Německo, jelikož lhůta pro přemístění platící ve vztahu mezi Německem a Itálií uplynula dne 4. dubna 2019.
- 11 Zvláštnost projednávané věci tkví v tom, že v době podání projednávané žádosti o mezinárodní ochranu existovaly dvě platné dohody o uznání příslušnosti stanovící různé lhůty pro přemístění. Předkládající soud se proto táže, do jaké míry ještě byla v době, kdy B. v Nizozemsku podal projednávanou žádost o mezinárodní

ochranu, relevantní dohoda o uznání příslušnosti uzavřená mezi Německem a Itálií a s ní související lhůta pro přemístění.

- 12 Předkládající soud konstatuje, že dublinské nařízení neobsahuje žádnou definici pojmu „dožadující stát“. Ačkoli se judikatura Soudního dvora týkající se článku 29 dublinského nařízení vztahuje výlučně na situace, které se dotýkají pouze dvou členských států, skýtá judikatura Soudního dvora dostatek indicií nasvědčujících závěru, že členský stát lze považovat za „dožadující členský stát“ pouze tak dlouho, dokud cizince skutečně ještě může přemístit. Soudní dvůr v rozsudku ze dne 19. března 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, bod 59), konstatoval, že prostřednictvím šestiměsíční lhůty pro přemístění, jež je stanovena v čl. 29 odst. 1 a odst. 2 první větě, má mj. být oběma dotčeným členským státům ponechán nezbytný čas k tomu, aby se za účelem uskutečnění přemístění dohodly, a konkrétně dožadujícímu členskému státu k tomu, aby vyřešil způsob provedení přemístění. Dále Soudní dvůr v rozsudku ze dne 26. července 2017, A. S. (C-490/16, EU:C:2017:585, bod 56), objasnil, že čl. 29 odst. 2 dublinského nařízení upřesňuje pouze důsledky uplynutí lhůty pro provedení přemístění, která je stanovena v čl. 29 odst. 1 tohoto nařízení.
- 13 Na rozdíl od soudu prvního stupně má předkládající soud za to, že Německo již nelze považovat za „dožadující členský stát“ ve smyslu čl. 29 odst. 2 dublinského nařízení, jelikož německé orgány již nemohou přemístění do Itálie provést. B. se totiž nachází v Nizozemsku a nizozemské orgány s Itálií uzavřely novou dohodu o uznání příslušnosti. Dublinské nařízení ani judikatura Soudního dvora v tomto ohledu neposkytují žádná vodítka. Pokud Nizozemsko nelze považovat za „dožadující členský stát“, vyvstává otázka, zda je před podáním žádosti o přijetí zpět nebo převzetí nějakým způsobem vázáno lhůtou pro přemístění platící mezi Německem a Itálií.
- 14 Pokud se musí mít za to, že Německo je třeba za „dožadující členský stát“ považovat ještě i poté, co Nizozemsko Itálii dne 17. března 2018 předalo žádost o přijetí zpět, a že lhůta pro přemístění platící ve vztahu mezi Německem a Itálií uplynula po 18 měsících – dne 4. dubna 2019, vyvstává otázka, zda se B. v Nizozemsku – v rámci žaloby proti rozhodnutí o přemístění ze dne 8. března 2019 – může dovolávat uplynutí této lhůty pro přemístění.
- 15 V této souvislosti předkládající soud odkazuje na rozsudek ze dne 25. října 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805), v jehož bodě 46 Soudní dvůr konstatoval, že čl. 27 odst. 1 nařízení dublinského nařízení musí být vzhledem k bodu 19 odůvodnění tohoto nařízení, jakož i článku 47 Listiny základních práv, vykládán v tom smyslu, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany musí mít k dispozici účinný a rychlý opravný prostředek, na jehož základě se může dovolat toho, že šestiměsíční lhůta stanovená v čl. 29 odst. 1 a 2 uvedeného nařízení uplynula po přijetí rozhodnutí o jeho přemístění.
- 16 Na rozdíl od rozsudku Shiri jsou však v projednávané věci dotčeny více než dva členské státy. Mimoto lhůta pro přemístění, původně platící ve vztahu mezi

Německem a Itálií, v tomto případě uplynula, protože daný cizinec je na útěku. Rozsudek Shiri tedy v tomto případě není relevantní.

- 17 V této souvislosti předkládající soud poukazuje na skutečnost, že Soudní dvůr rozsah práva na opravný prostředek stanoveného v čl. 27 odst. 1 dublinského nařízení v rozsudcích ze dne 7. června 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409), a ze dne 26. července 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587), mj. určil s ohledem na cíle a kontext tohoto nařízení. V bodě 46 rozsudku Mengesteab a v bodě 52 rozsudku Ghezelbash konstatoval, že podle bodu 9 svého odůvodnění není dublinské nařízení určeno pouze k tomu, aby posílilo účinnost dublinského systému, nýbrž i k tomu, aby lépe chránilo žadatele, a to zejména prostřednictvím účinné a úplné soudní ochrany žadatelů.
- 18 Soudní dvůr v rozsudku Ghezelbash nicméně rovněž zdůraznil, že dublinský systém má zamezit „forum shopping“. Z bodu 54 tohoto rozsudku vyplývá, že úkolem soudu, u kterého byl podán opravný prostředek, nemá být svěřeni příslušnosti k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu členskému státu určenému podle výběru žadatele.
- 19 Podle názoru předkládajícího soudu tedy cizinec nemůže na základě čl. 27 odst. 1 dublinského nařízení ve třetím členském státě napadnout dohodu o uznání příslušnosti, která již byla uzavřena mezi dvěma jinými členskými státy. Jiný výklad by vedl k tomu, že by cizinec byl motivován k tomu, aby se vědomě přičinil o to, aby zůstal mimo kontrolu orgánů příslušných k provedení přemístění s cílem toto přemístění zmařit a získat možnost následně argumentovat tím, že příslušnost v důsledku pouhého plynutí času přešla na jiný členský stát.